

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною
«Іноземна мова І»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	<u>Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>

Методичні рекомендації схвалено на
засіданні кафедри англійської філології та
методики викладання іноземної мови
Протокол від “26” червня 2025 року № 21

Завідувач кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

Ірина МОРОЗОВА

Методичні рекомендації погоджено
науково-методичною комісією факультету
іноземних мов

Протокол від “30” червня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

Харків – 2025

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін, і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити*.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна та періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть передбачати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, презентацій, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

2. Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Іноземна мова І»

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання складає 11 кредитів, тобто 330 годин. Обсяг самостійної роботи складає 130 годин (54 год. в Семестрі 7 та 76 год. в Семестрі 8).

3. Розподіл годин для самостійної роботи по темах

Назви тем	Кількість годин самостійної роботи
Семестр 7	
Розділ 1	
Тема 1. Повторення граматичного матеріалу І–ІІІ курсів. Основні поняття та одиниці синтаксису. Складне речення та складносурядне речення, зв'язок підпорядкування.	6
Тема 2. Аналітичне читання, тема 1, “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. І)”	6
Тема 3. Вища освіта у Великій Британії та США	6
Тема 4. Домашнє читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. І)”, тема 1.6; індивідуальне читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. І)”, тема 1.7.	10
Розділ 2	
Тема 1. Повторення граматичного матеріалу І–ІІІ курсів. Функціональна класифікація підрядних речень. Окремі різновиди підрядні речень.	4
Тема 2. Аналітичне читання, тема 2, “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. І)”	6
Тема 3. Система судочинства у Великій Британії та США	6

Тема 4. Домашнє читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. I)”, тема 2.6; індивідуальне читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. I)”, тема 2.7.	10
Разом у Семестрі 7 за Розділами 1-2.	54
Семестр 8	
Розділ 1	
Тема 1. Повторення граматичного матеріалу I–III курсів. Окремі різновиди підрядних речень. Підготовка до атестаційного іспиту.	6
Тема 2. Аналітичне читання, тема 1, “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. II)”.	7
Тема 3. Екологія як виклик та пріоритет для сучасного світу.	6
Тема 4. Домашнє читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. II)”, тема 1.6; індивідуальне читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. I)”, тема 1.7.	19
Розділ 2	
Тема 1. Повторення граматичного матеріалу I–III курсів. Окремі різновиди підрядних речень. Підготовка до атестаційного іспиту.	7
Тема 2. Аналітичне читання, тема 2, “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. II)”.	6
Тема 3. Охорона навколишнього середовища (Велика Британія, США, Україна)	7
Тема 4. Домашнє читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. II)”, тема 2.6; індивідуальне читання, навчально-методичний посібник “Аналіз художнього тексту-4 (Ч. I)”, тема 2.7.	18
Разом у Семестрі 8 за Розділом 1.	76
Усього годин за рік	130

4. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Семестр 7	
	Розділ 1	
1.1	Тема 1. Повторення часо-видових форм, граматичні вправи за темою.	1
1.2	Тема 1. Основні поняття та одиниці синтаксису. Повторення: частини мови, члени речення, граматичні вправи за темами.	1
1.3	Тема 1. Складне речення та складносурядне речення, граматичні вправи за темою.	1
1.4	Тема 1. Складносурядне речення. Зв'язок підпорядкування, граматичні вправи за темами.	1
1.5	Тема 1. Функціональна класифікація підрядних речень. Повторення – модальні дієслова, граматичні вправи за темами.	1
1.6	Тема 1. Повторення, підсумкові граматичні вправи. Підготовка до тематичної контрольної роботи	1
2.1	Тема 2. From “Doctor in the House”. Аналіз структури тексту, робота зі змістом, мовленнєві формули, фразеологізми, складання плану тексту.	2
2.2	Тема 2. From "Doctor in the House". Вправи з інтерпретації тексту, підготовка стислого викладу. Лексико-граматичні вправи.	1
2.3	Тема 2. From "Doctor in the House". Стилiстичний аналіз. Підготовка до есе. Лексико-граматичні вправи.	1
2.4	Тема 2. From "Doctor in the House". Повторення лексичного матеріалу, лексико-граматичні вправи. Підготовка до тематичної роботи	2
3.1	Тема 3. Вища освіта - структура, мета і типи сучасної освіти. Типи ВНЗ. Система університетів та коледжів. Підготовка до презентацій та	1

	круглого столу.	
3.2	Тема 3. Навчальний процес. Правила вступу в вищі навчальні заклади. Типи кваліфікацій. Академічні, вчені та почесні ступені. Підготовка до презентацій та круглого столу.	1
3.3	Тема 3. Вища освіта у Великій Британії. Різновиди ВНЗ Фінансування та адміністрація британських університетів. Правила вступу та академічні ступені. Підготовка до презентацій та круглого столу.	1
3.4	Тема 3. Вища освіта у США. Різновиди ВНЗ. Фінансування та адміністрація американських університетів. Правила вступу та академічні ступені. Підготовка до презентацій та круглого столу.	1
3.5	Тема 3. Порівняльний аналіз систем вищої освіти Великої Британії та США. Різновиди ВНЗ. Переваги та проблеми. Підготовка до презентацій та круглого столу.	1
3.6	Тема 3. Підготовка до тематичної контрольної роботи. Повторення.	1
4.1	Тема 4. Читання та підготовка до обговорення розділів 1-2 “ <i>All the King’s Men</i> ” та індивідуального читання (студенти обирають англomовний текст обсягом сто сторінок, самостійно читають його, складають словник з 100 незнайомих слів та готують презентацію про свою книгу).	10
	Розділ 2	
1.7	Тема 1. Підрядні речення підметові, граматичні вправи за темою.	1
1.8	Тема 1. Складне речення з підрядними реченнями присудковими. Повторення: умовний спосіб та умовні речення, граматичні вправи за темами.	1
1.9	Додаткові підрядні речення, граматичні вправи за темою.	1
1.10	Означальні підрядні речення. Повторення – артикль, граматичні вправи за темами.	
1.11	Підрядні речення обставинні: часу, місця, способу дії, граматичні вправи за темами.	1
1.12	Повторення. Підготовка до екзаменаційної роботи	
2.5	Тема 2. From “To Kill a Mocking Bird”. Аналіз структури тексту, робота зі змістом, мовленнєві формули, фразеологізми, складання плану тексту та підготовка стислого викладу.	2
2.6	Тема 2. From “To Kill a Mocking Bird”. Переказ. Лексико-граматичні вправи. Стилiстичний аналіз. Підготовка до есе.	2
2.7	Тема 2. From “To Kill a Mocking Bird”. Лексико-граматичні вправи. Підготовка до екзаменаційної роботи	2
3.7	Тема 3. Система судочинства: загальні принципи. Підготовка до презентацій та круглого столу.	1
3.8	Тема 3. Система судочинства у Великій Британії. Підготовка до презентацій та круглого столу.	1
3.9	Тема 3. Система судочинства у Великій Британії. Підготовка до презентацій та круглого столу	1
3.10	Тема 3. Система судочинства у США. Підготовка до презентацій та круглого столу	1
3.11	Тема 3. Система судочинства у США. Порівняльний аналіз систем судочинства Великої Британії та США. Підготовка до презентацій та круглого столу	1
3.12	Тема 3. Повторення. Підготовка до екзаменаційної роботи	1
4.2	Читання та підготовка до обговорення розділів 3-4 “ <i>All the King’s Men</i> ” та індивідуального читання (студенти обирають англomовний текст	10

	обсягом сто сторінок, самостійно читають його, складають словник з 100 незнайомих слів та готують презентацію про свою книгу).	
	Разом за Семестр 7:	54
	Семестр 8	
	Розділ 1	
1.1	Тема 1. Повторення, підготовка до підсумкового контролю та кваліфікаційного іспиту. Граматичні вправи.	2
1.2	Тема 1. Повторення, підготовка до підсумкового контролю та кваліфікаційного іспиту. Граматичні вправи.	2
1.3	Тема 1. Повторення, підготовка до підсумкового контролю та кваліфікаційного іспиту. Граматичні вправи. Підготовка до тематичної контрольної роботи.	2
2.1	Тема 2. From “Ragtime”. Аналіз структури тексту, робота зі змістом, мовленнєві формули, фразеологізми, вправи. From “W.S.” Аналіз структури тексту, робота зі змістом.	2
2.2	Тема 2. From “Ragtime”. Складання плану тексту. Переказ. Стислий виклад. Робота зі словником та лексико-граматичні вправи. From “W.S.” Мовленнєві формули, фразеологізми, лексико-граматичні вправи.	2
2.3	Тема 2. From “Ragtime”. Інтерпретація тексту. Есе. Лексико-граматичні вправи. From “W.S.” Складання плану тексту. Робота зі словником та лексико-граматичні вправи. Підготовка до тематичної контрольної роботи.	3
3.1	Тема 3. Підготовка презентацій за темою «Охорона навколишнього середовища. Екологія як соціальна проблема. Загрози екологічній безпеці»	2
3.2	Тема 3. Підготовка презентацій за темою «Стихійні лиха. Превентивні заходи проти стихійних катастроф. Заходи щодо надання допомоги та ліквідації наслідків стихійних та катастроф»	2
3.3	Тема 3. Підготовка презентацій за темою «Техногенні катастрофи. Превентивні заходи проти техногенних катастроф. Заходи щодо надання допомоги та ліквідації наслідків техногенних катастроф. Глобальне потепління» Підготовка до тематичної контрольної роботи	2
4.1	Читання та підготовка до обговорення розділів 5-8 “All the King’s Men” та індивідуального читання (студенти обирають англomовний текст обсягом двічі по сто сторінок, самостійно читають його, складають словник з 200 незнайомих слів та готують презентацію про свою книгу).	19
	Розділ 2	
1.4	Тема 1. Повторення, підготовка до підсумкового контролю та кваліфікаційного іспиту. Граматичні вправи.	2
1.5	Тема 1. Повторення, підготовка до підсумкового контролю та кваліфікаційного іспиту. Граматичні вправи.	2
1.6	Тема 1. Повторення, підготовка до підсумкового контролю та кваліфікаційного іспиту. Граматичні вправи. Підготовка до залікової роботи	3
2.4	Тема 2. From “Lumber Room”. Аналіз структури тексту, робота зі змістом, мовленнєві формули, фразеологізми, вправи. From “W.S.” Переказ. Вправи з інтерпретації тексту. Лексико-граматичні вправи.	2
2.5	Тема 2. From “Lumber Room”. Складання плану тексту. Переказ. Стислий виклад. Робота зі словником та лексико-граматичні вправи.	2

	From "W.S." Короткий виклад. Лексико-граматичні вправи.	
2.6	Тема 2. From "Lumber Room". Інтерпретація тексту. Есе. Лексико-граматичні вправи. From "W.S." Лексико-граматичні вправи. Стилiстичний аналіз. Есе. Повторення. Підготовка до залікової роботи	2
3.4	Тема 3. Підготовка презентацій за темою «Проблема забруднення атмосферного повітря, водних басейнів та ґрунту. Утилізація накопичених відходів. Альтернативні технології»	3
3.5	Тема 3. Підготовка презентацій за темою «Охорона навколишнього середовища у Великій Британії та США. Національні природоохоронні стратегії» Підготовка до залікової роботи	4
4.2	Читання та підготовка до обговорення розділів 9-10 "All the King's Men" та індивідуального читання (студенти обирають англomовний текст обсягом сто сторінок, самостійно читають його, складають словник зі 100 незнайомих слів та готують презентацію про свою книгу).	18
	Разом за Семестр 8:	76
	Разом за рік:	130

Вимоги до студентів:

1. У рамках завдань для самостійного виконання теми 1 першого та другого розділу студенти мають самостійно поглибити набуті під час аудиторних занять знання граматичних тем та навички правильного розпізнавання та вживання відповідних граматичних конструкції, повторити та активувати матеріал граматики, опанований протягом I-III курсів, а також підготуватись до складання поточних, тематичний та атестаційних тестових робіт.
2. У рамках завдань для самостійного виконання теми 2 першого та другого розділу студенти мають самостійно поглибити набуті під час аудиторних занять навички проведення докладного лінгвостилістичного аналізу тексту, правильного вживання активного словника, опанувати лексичний матеріал та підготувати інтерпретацію тексту уроку 3 «From W.S.» (8 семестр), а також підготуватись до складання поточних, тематичний та атестаційних тестових робіт.
3. У рамках завдань для самостійного виконання теми 3 першого та другого розділу студенти мають самостійно активувати засвоєний під час аудиторних занять тематичний словник та розвинути навички підготовки усної презентації та дискусії і підготуватись до складання поточних, тематичний та атестаційних робіт.
4. У рамках завдань для самостійного виконання теми 4 першого та другого розділу студенти мають самостійно прочитати роман Р.П. Варрена "All the King's Men", опанувати його словник та підготуватись до його інтерпретації та обговорення, а також самостійно обрати та прочитати неадаптований англійськомовний текст обсягом 500 сторінок, створити та опанувати його словник (500 словникових одиниць) та підготувати його інтерпретацію, презентацію та обговорення.

5. Форми контролю та критерії оцінювання самостійної роботи

Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, включені у поточні і підсумкові роботи для оцінювання роботи студентів у семестрі та у тест на підсумкових семестрових роботах та атестаційному іспиті. Критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Бали за самостійну роботу в семестрі за Розділом 1 або 2 нараховуються за:

- підготовлені самостійно усні відповіді під час заняття (виконання лексичних вправ, доповіді, презентації, участь у дискусіях / круглих столах / рольових іграх) та аудіювання;

- самостійно виконані письмові поточні роботи та тестові завдання тощо;

За самостійно підготовлену поточну усну відповідь нараховується:

5 балів – розгорнута, максимально повна, логічно структурована відповідь, студент вільно володіє темою, відсутні лексичні та граматичні помилки, комунікативне завдання виконано повністю.

4 бали – розгорнута відповідь, в якій бракує деякої інформація, яка, проте, не має ключового значення, студент володіє темою, відсутні лексичні та граматичні помилки, комунікативне завдання виконано повністю.

3 бали – відповідь в достатньому обсязі, допускається опущення деякої частини інформації, наявні граматичні та лексичні помилки, які не порушують виконання комунікативного завдання.

2 бали – відповідь в мінімально припустимому або недостатньому обсязі, значна частина інформації пропущена або спотворена, наявні серйозні лексичні та/або граматичні помилки, які заважають розумінню, комунікативне завдання не виконано.

0 балів – відповідь відсутня.

За самостійно виконане поточне аудіювання бали нараховуються в залежності від кількості вірно виконаних завдань:

5 балів – 90% – 100% вірних відповідей.

4 бали – 89% – 70% вірних відповідей.

3 бали – 69% – 50% вірних відповідей.

2 бали – менше 50% вірних відповідей.

За самостійно виконані поточні письмові роботи бали нараховуються в залежності від кількості штрафних балів у роботі (1 штрафний бал нараховується за невірне відтворення активних лексичних або граматичних одиниць, вивчених у межах теми; 0,5 штрафного балу – за невірне використання інших лексичних або граматичних одиниць).

5 балів – 0% – 10% помилок.

4 бали – 11% – 20% помилок.

3 бали – 21% – 40% помилок.

2 бали – 41% і більше помилок.

За самостійне написання есе нараховується:

5 балів – завдання виконане повністю, змістовне наповнення є достатнім, лексичний репертуар повністю відповідає темі, формулювання варіюються задля уникнення повторів, наявні з'єднувальні елементи, що повністю забезпечують зв'язок між частинами тексту, високий ступінь граматичного контролю, немає помилок, що ведуть до непорозуміння.

4 бали – завдання виконане повністю, змістовне наповнення є достатнім, лексичний репертуар відповідає темі, наявні не всі з'єднувальні елементи для забезпечення зв'язку між частинами тексту, у тексті наявні повтори, граматичні помилки, що не заважають розумінню прочитаного, крім помилок у граматичному матеріалі, засвоєному на заняттях з курсу «Іноземна мова І» на момент написання роботи.

3 бали – завдання виконане не повністю, лексичний репертуар частково відповідає темі, недостатній словниковий запас для вирішення заданої комунікативної задачі, наявні повтори, наявні не всі з'єднувальні елементи для забезпечення зв'язку між частинами

тексту, граматичні помилки, що заважають розумінню прочитаного, суттєві граматичні помилки, особливо у матеріалі, засвоєному на заняттях з курсу «Іноземна мова І» на момент написання роботи.

2 бали – завдання виконане не повністю, зміст не розкрито, лексичний репертуар на рівні володіння окремими словами і фразами за темою твору, через велику кількість лексичних помилок зміст незрозумілий, з'єднувальні елементи відсутні, робота складається з набору речень, велика кількість граматичних помилок, що унеможлиблює розуміння написаного.

Рекомендоване методичне забезпечення

Базова література:

1. Англійська мова-VIII (курс на платформі LMS Moodle) <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3002>
2. Англійське складне речення: теорія та практика: навчально-методичний посібник з практичної граматики для студентів 4 курсу факультету іноземних мов (спеціалізація «Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська»), уклад. Ю. В. Матюхіна, Т. К. Меркулова, О. Д. Нефьодова, О. В. Шпак – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 80 с.
3. Бондаренко Є.В. Аналіз художнього тексту-4 (ч. I та II): навчально-методичний посібник з мультимедійним забезпеченням.
<http://foreign-languages.karazin.ua/departments/english-philology/library-1>
4. Вища освіта: контрасти і проблеми: навчально-методичний посібник / Паповянц Е.Г., Нефьодова О.Д. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 97 с. URL: <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/e28f9bde3ff895d203e2aea0b87cdb32.pdf>
5. Готуємось до атестаційного іспиту. Лексико-граматичний переклад: методичні рекомендації для студентів 4 курсу факультету іноземних мов (спеціалізація «Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська»). Укладачі: Морозова І. І., Шпак О. В. – Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2022. – 44 с. URL: <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/329da1d275c9f51631a49278a3fdca39.pdf>
6. Система судочинства в англійськомовних країнах / Т.К. Варенко, Е. Г. Паповянц. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 68 с. URL: <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/cce747389839cf2a90444407d827328f.pdf>
7. Environmental Challenges / Y. V. Bondarenko URL: <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/6c75816ba6a361eee0a29230926a133b.pdf>
8. Методичні вказівки з інтерпретації художнього тексту для студентів IV та V курсів кафедри англійської філології факультету іноземних мов / Укл. Морозова О.І. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – 40 с.
9. Посібник для самостійної роботи з англійської мови для студентів 4 курсу: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи з англійської мови для студентів 4 курсу факультету іноземних мов / Укладачі: Варенко Т. К., Меркулова Т. К, Паповянц Е. Г., Шпак О. В. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – 116 с. URL: <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/612d9f7dade1e92744e039f574eb3968.pdf>
10. У діалозі з твором: навчально-методичний посібник / Бондаренко Є.П. – Х.: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 49 с. URL: <http://foreign-languages.karazin.ua/resources/b6a6dce724af8dfe6a48b11c1289341.pdf>
11. Warren R.P. All the King's Men. URL: https://louisiana-anthology.org/303_download/texts/01--penn-warren_all_the_kings_men/penn-warren--kings_men.html

Допоміжна література

1. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови. – 6-те вид. – К.: Освіта, 1995, – 320 с.

2. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П. Переклад англomовної юридичної літератури. – Вінниця: Поділля, 2002. – 448 с.
3. Advanced Writing (Electronic Resource) – Access: <https://www.coursera.org/learn/advanced-writing>
4. Greenbaum S., Quirk R. A Student's Grammar of the English Language. – Longman, 1990. – 490 p.
5. Teaching Aids for 40 Enriched Classics / Ed. Shefter H. et al. – NY: Washington Square Press, 1975. – 474 p.

Посилання на інформаційні Інтернет-ресурси

1. Cambridge Dictionary (Electronic Resource). URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
2. Grammar and Punctuation (Electronic Resource). URL: <https://www.coursera.org/learn/grammar-punctuation>